

JÓ TUDNI:

GONDOZÓK SZÁMÁRA

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Szövetségi Gazdasági, Oktatási és Kutatási
Minisztérium (WBF)

Gazdasági Ügyekért Felelős Állatitkárság

Amennyiben Önt azzal a céllal alkalmazzák, hogy valakit otthon gondozzon és segítséget nyújtson neki a háztartásban.

Azzal a céllal vették alkalmazásba, hogy otthonában segítsen valakinek a mindennapokban? A következő jogai és kötelességei vannak, ha magánháztartásban dolgozik Svájcban.

Alapvetően az alábbiak érvényesek: Az ilyen jellegű tevékenységet¹ munkaviszony keretében végzik Svájcban, ezért – ellentétben a más országokban uralkodó jogi helyzettel – nem végezhető önálló vállalkozói tevékenységként.

Tehát ha Ön valamely magánháztartásban egy vagy több személyt gondoz, akkor munkavállalóvá válik.

Figyelem: Nem orvosi ellátásról van szó. Orvosi ellátást kizárólag megfelelő képzettséggel és engedéllyel rendelkező személyzet adhat.

Milyen munkavégzési feltételek érvényesek Svájcban?

- a személyiség és a magánélet védelméhez való jog
- évente 4 hét szabadság
- heti 1 szabadnap, amelyről Ön szabadon rendelkezhet (kivéve, ha megállapodást kötöttek, hogy azt a foglalkoztatást követően adják ki egyben)
- egészségi állapot figyelembevétele: túlterhelés elkerülése (például el kell kerülni, hogy Ön 7 egymást követő napon szünet nélkül, a nap 24 órájában dolgozzon és a gondozandó személy hívására bármikor elérhető legyen)
- megfelelő ellátás és zárható, tiszta, meleg szoba fürdőszoba-használattal
- betegség vagy baleset esetén ápoláshoz és orvosi ellátáshoz való jog
- határozatlan idejű szerződés esetén méltányos, a törvényi előírásoknak megfelelő felmondási idő
- társadalombiztosítás (családi pótlék, balesetbiztosítás stb.)

A munkaszerződésnek az összes fenti pontról rendelkeznie kell. A kantonális **standard munkaszerződések (Normalarbeitsverträge, NAV)** további rendelkezéseket tartalmaznak, melyek érvényesek, amennyiben a felek más megállapodást nem kötöttek.

Az összes kantonális, háztartásvezetéssel kapcsolatos NAV áttekintése a következő oldalon található:

www.seco.admin.ch/kantonale-nav-hauswirtschaft

Megjegyzés a háztartásvezetési szolgáltatást teljesítő munkavállalókra vonatkozó kantonális standard munkaszerződéseknek a kötetmi jog 359. cikk (2) bekezdése szerinti kiegészítését tartalmazó minta NAV-val kapcsolatban

A minta NAV a következő pontokról rendelkezik:

- heti munkaidő, heti pihenőidő
- a jelenléti idő díjazása
- éjszakai munkavégzés és túlóra esetén járó bérpótlékok
- a munkaviszony megszüntetése

www.seco.admin.ch/24-stunden-betreuung

A gondozók bére

Alapvetően a nemzeti háztartásvezetési **standard munkaszerződésben**² megadott óránkénti bruttó fizetésnek megfelelő minimálbért kell fizetni:

- szakképzetlen alkalmazott esetében: CHF 18,90
- szakképzetlen, legalább 4 éves háztartásvezetési szakmai tapasztalattal rendelkező alkalmazott esetében: CHF 20,75
- szakképzett, szövetségi szakmai bizonyítvánnyal (EBA)³ rendelkező alkalmazott esetében: CHF 20,75
- szövetségi szakképesítéssel (EFZ)⁴ rendelkező alkalmazott esetében: CHF 22,85

A teljes elvárt, **háztartásban eltöltött jelenléti idő** készenléti szolgáltatnak minősül, melyért Ön megfelelő bért követelhet.

Amennyiben Ön a gondozandó személynél lakik és étkezik, legfeljebb a következő összegek vonhatók le az Önnek járó bérből (az öregségi és túlélő hozzátartozói biztosításról szóló rendelet 11. cikke szerint⁵):

- A háztartásvezetéssel megbízott munkavállalók ellátásáért és elszállásolásáért napi CHF 33,- számolható el (ez havonta CHF 990,- nek felel meg).
- Amennyiben a munkáltató nem biztosít teljes ellátást és szállást, akkor a becsült értéket a következő módon kell felosztani:
 - Reggeli: CHF 3,50
 - Ebéd: CHF 10,-
 - Vacsora: CHF 8,-
 - Szállás: CHF 11,50

Ezt a magánháztartással kötött szerződésben megfelelő módon rögzíteni kell, és a díjazás meghatározásakor szintén le kell vonni.

A nagy munkaerő-kölcsönző vállalatokkal létesített munkaviszonyoknál adott esetben az általános érvényű **munkaerő-kölcsönzési kollektív munkaszerződést (GAV)** is alkalmazzák⁶.

Tartózkodási feltételek külföldi személyek számára

Gyakran külföldről toborozzák a személyzetet. A munkavállalók csak a gondozási munka idejére jönnek Svájcba és együtt élnek a gondozandó személlyel.

A magánháztartások kizárólag **svájci állampolgárokat**, valamint **C típusú állandó tartózkodási engedéllyel** rendelkező személyeket, ill. **EU-/EFTA-államok polgárait** alkalmazhatják. Olyan személy is alkalmazható, aki még külföldön él és csak a gondozási munka végzésére jön Svájcba (**határ menti ingázó**⁷).

Peremfeltételek:

- A 27 uniós állam esetében teljeskörűen érvényes a személyek szabad mozgására vonatkozó jog⁸.
- Horvátország esetében átmeneti rendelkezések vannak érvényben.
A jövedelemszerző tevékenység megkezdéséhez a munkáltatónak mindig munkavállalási engedélyt kell beszereznie.
- Ha az adott naptári évben legfeljebb 3 hónapig, ill. 90 napig történik a foglalkoztatás, akkor elegendő, ha a **munkáltató az online ügyfélablakon keresztül** jelenti be azt (<https://meweb.admin.ch/meldeverfahren>).

- Amennyiben a foglalkoztatás több mint 3 hónapig tart, akkor Önnek a megérkezését követő 14 napon belül és a munka megkezdése előtt be kell jelentkeznie a gondozandó személy (munkáltató) lakóhelye szerint illetékes hivatalnál⁹, és tartózkodási engedélyt kell kérvényeznie. Ehhez útlevele/személyazonosító igazolványra, valamint a munkáltató írásbeli nyilatkozatára van szüksége arról, hogy alkalmazni kívánja Önt. Az engedélyt a munkaviszony időtartamára adják meg. Munkaerő-kölcsönző vállalaton keresztül történő alkalmazás esetén a magánháztartás és a kölcsönző vállalat közötti foglalkoztatási szerződés a mértékadó.

Ön megtartja külföldi lakhelyét és csak a gondozási munka idejére utazik be:

- A munkáltató helye szerint illetékes hivatalnál hét közben itt tartózkodó személyként be kell jelentkeznie.
- Hetente legalább egyszer vissza kell térnie külföldi lakhelyére.

A nem EU-/EFTA-államokból származó külföldiek közvetlen alkalmazására nincs lehetőség. Azok a harmadik országbeli állampolgárok, akik már Svájcban tartózkodnak, engedély nélkül végezhetnek gondozási tevékenységet, amennyiben rendelkeznek az alábbi tartózkodási engedélyek valamelyikével:

- C típusú állandó tartózkodási engedély
- Svájci állampolgárok, valamint B típusú tartózkodási engedéllyel, ill. C típusú állandó tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek családtagoként
- Esetleg további kategóriákba tartozó személyek is alkalmazhatók gondozóként, mely esetben azonban a kantonális munkaerőpiaci, ill. migrációs hatóságtól kötelező jelleggel munkaerőpiaci engedélyt kell beszerezni előzetesen¹⁰.

¹ Figyelem: Nem orvosi ellátásról van szó. Orvosi ellátást kizárólag megfelelő képzettséggel és engedéllyel rendelkező személyzet adhat. Közvetlenül valamely magánháztartás vagy munkaerő-kölcsönző vállalat alkalmazásában kell állnia.

² SR 221.215.329.4

³ Házvezetőként vagy két éves, lezárt szakmai alapképzéssel, mely a végzendő tevékenység elvégzésére alkalmassá teszi.

⁴ Háztartásvezetői szakvizettként vagy legalább három éves, lezárt szakmai alapképzéssel, mely a végzendő háztartásvezetési tevékenység elvégzésére alkalmassá teszi.

⁵ SR 831.101

⁶ Általános érvényű munkaerő-kölcsönzési kollektív szerződés: www.seco.admin.ch/gav-personalverleih

⁷ Ebben az esetben a munkáltatónak ügyelnie kell arra, hogy a gondozó a munkáltató helye szerint illetékes hivatalnál hét közben itt tartózkodó személyként bejelentkezzen Svájcban, és hetente legalább egyszer visszatérjen külföldi lakhelyére.

⁸ 2016. június 1-je óta Románia és Bulgária esetében is teljes körűen érvényes a személyek szabad mozgására vonatkozó jog. 2017. május 10-én a Szövetségi Tanács úgy határozott, hogy a B típusú engedélyek esetében ideiglenesen ismét kontingenseket vezet be (ún. szelepszáradék).

⁹ E folyamatok pontos meghatározásáról kantonális szinten döntenek.

¹⁰ Elismert menekültek (B típusú igazolvány), ideiglenesen befogadott menekültek (F típusú igazolvány), rendkívüli esetekre vonatkozó szabályozás hatálya alá eső személyek (B), ha még nem jogosultak jövedelemszerző tevékenység folytatására.

További információk

- www.arbeit.swiss
> Munkaközvetítők > Magán munkaközvetítés és munkaerő-kölcsönzés
- www.careinfo.ch
> Információk > Migráns gondozó
- www.bern.ch
> Témák > Egészség, időskor és jólét
> Időskor és nyugdíj > Otthoni segítség és gondozás
- www.caritas.ch
- www.prosenectute.ch
- Az öregségi és túlélő hozzátartozói / rokkantsági biztosítással foglalkozó információs központ háztartásvezetési szolgáltatásról szóló tájékoztatója: www.ahv-iv.ch/p/2.06.d
- Egyszerűsített elszámolási eljárásról szóló tájékoztató: www.ahv-iv.ch/p/2.07.d
- Tájékoztató brosrák a kantonális munkaügyi felügyelőségek weboldalain:
www.iva-ch.ch/arbeitsgebende/arbeitsinspektorate-ch.html

Kapcsolat

SECO | Munkavégzési feltételek
info.ab@seco.admin.ch | www.seco.admin.ch